

VERSLAG VAN DE WATERVOGELTELLING OP DE PLASSEN

IN MIDDEN- EN ZUIDOOST BRABANT

7 februari 1981.

Na enige vertraging ligt hier dan toch weer een verslagje voor j. van de plassentelling.

Het aantal soorten "watervogels" dat werd waargenomen was met 33 hoog te noemen, evenals de aantallen per soort waarbij vooral het voor februari grote aantal wilde eenden, tafeleenden, brilduikers, riet- en kolganzen en meerkoeten opvalt. Ook de stootvogels waren redelijk vertegenwoordigd al moet van met name de buizerd worden opgemerkt dat de soort in de winter 80/81 aanzienlijk schaarser was dan in de voorgaande winter het geval was.

Het weer tijdens de telling was niet bijzonder goed; het was zwaar bewolkt met zo nu en dan plaatselijk wat lichte regen; de wind, die aanvankelijk zwak was, nam later toe tot krachtig en kwam uit west- tot zuidwestelijke richting bij een temperatuur van ca. 8°C. Dit weertype hield de gehele telperiode (dit keer van 7 t/m 9 februari) aan. Met uitzondering van de trajekten 8 en 16 werden alle trajekten geheel of gedeeltelijk op 7 februari geteld; de trajekten 2, 9, 10 en 16 werden gedeeltelijk ook nog op 8 februari geteld, terwijl de trajekten 2 en 16 voor een deel ook nog op 9 februari geteld werden. Trajekt 8 tenslotte werd in zijn geheel op 9 februari geteld.

De opgegeven waterstanden varieerden van ~~...~~ tot ~~...~~.

Medewerkers:

Aan deze vierde februari-telling werd door de hieronder genoemde personen medewerking verleend; H. Sierdsema (1+6), A. Renders, V. Fennis, G. Morel en J. Zweegers (2), F.v. Erve (ged. 2+3), L. Hilgers (4), N. Hilgers en F.v. Avendonk (5), R. Vereijken (6), A.v. Poppel (7+15), L. Peeters (8), F. Neyts, M.v. Vroenhoven en J.v. der Winden (9), T. Heijnen en H. Cornelissen (10), P. Voorn (11), H. Hendriks, R. en R. Bouwman en T. Melters (12), F.v.d. Bosch, W.v.d. Voort (13), R. Aarts (14), M.v. Deursen (16) en R. Manders (17).

Resultaten:

Deze telling is in diverse opzichten weer een leuke telling geworden wat in zowel soorten als aantallen duidelijk tot uiting is gekomen. Ook echter de waarnemingen van baltsende futen, zingende zangvogeltjes en een roepende roerdomp zijn leuk te noemen, vooral omdat zij, evenals de zwaluwen dit in een later stadium doen, ons herinneren aan het naderende voorjaar, ook al kunnen we in deze tijd van het jaar nog winterse weersomstandigheden beleven. Duidelijk is uit deze telling in ieder geval gebleken dat de wintergasten onze streek nog niet hebben verlaten en hier en daar zelfs nog massaal voorkwamen, waarbij de wilde eend er wel het meest uitspringt.

Nog leuker is een vergelijking tussen de 4 februari-tellingen bij tafeleend en rietgans; bij beide soorten zien we een geleidelijke en ononderbroken toename in alle jaren. Redenen hiervan zouden kunnen zijn:

- toeval (?).
- betere telling (voor deze 2 soorten zeer onwaarschijnlijk).
- door het verdwijnen van betere pleisterplaatsen elders krijgen deze 2 soorten meer belangstelling voor Noord-Brabant (ook onwaarschijnlijk).
- toename (dit lijkt het meest waarschijnlijk, hierover is echter nog vrij weinig met zekerheid bekend).

Ook de meerkoet vestigde met 1.826 ex. een februari-"rekord", evenals de brilduiker dit met 65 ex. deed (in januari '81 waren dit er zelfs 66). Leuke soorten en aantallen waren verder nog: krakeend 17 ex. smient 14 ex. pijlstaart 5 ex. kuifeend 407 ex. grote zaagbek 4 ex. nonnetje 3 ex. kolgans 102 ex. middelste zaagbek 1 ex. ijsvogel 2 ex. (ook een februari-rekord) en bonte kraai 105 ex. Overigens moet bij een vergelijking van de 4 februari-tellingen rekening gehouden worden met het feit dat de winter '78/'79 een strenge winter was, waar- bij tijdens de februari-telling van 1979 nagenoeg alle plassen geheel waren dicht gevoren en zodoende vele soorten en grote aantallen ontbraken. Van de niet tot de watervogels behorende soorten werden verder nog 1 barmsijs waargenomen op de Strabrechtse Heide en 1 oostelijke vorm van de kauw (*Corvus monedula soemmeringii*, ofwel "russische kauw") op de Valkenswaardse Visvijvers. Van de stootvogels tenslotte werden tijdens de februari-tellingen de volgende aantallen waargenomen:

	febr. '78	febr. '79	febr. '80	febr. '81
buizerd	3	8/9	40/42	15
sperwer	-	1	2	6
havik	-	1	2	2
blauwe kiekendief	1	-	6	6
smelleken	1	-	2	1
torenvalk	-	-	1	4
totaal	5	10/11	53/55	34

Hieruit blijkt wel hoe weinig buizerds er werden waargenomen in vergelijking met februari '80. Hoewel het duidelijk is dat er in de winter '80/'81 minder buizerds hebben overwinterd moet er ook rekening gehouden worden met de weersomstandigheden die tijdens deze februari-telling minder goed waren dan in 1980 het geval was. Zoals bekend zijn met name stootvogels zeer gevoelig voor wat betreft het weer.

Verder volgt hieronder nog de gebruikelijke vergelijking van diverse soorten watervogels, waargenomen tijdens de februari-tellingen.

	febr. '78	febr. '79	febr. '80	febr. '81
fuut	68	1	59	72
dodaars	12	-	8	9
blauwe reiger	31	6	55	54
wilde eend	4.952	575	8.690	12.275
wintertaling	545	13	907	881
krakeend	9	-	2	17
smient	9	-	5	14
pijlstaart	4	-	12	5
slobeend	18	-	8	7
kuifeend	214	35	517	407
tafeleend	630	735	931	1.148
brilduiker	40	1	28	65
grote zaagbek	1	-	-	4
nonnetje	4	-	2	3
kolgans	18	25	2	102
rietgans	539	980	1.050	1.743
waterhoen	579	64	196	198
meerkoet	1.154	472	1.149	1.826
stormmeeuw	52	2	73	64
kapmeeuw	2.066	333	1.576	1.218
ijsvogel	1	-	-	2
bonte kraai	1	-	64	105

In verband met de afwerking van het maart-verslag verzoek ik eenieder die zijn maart gegevens nog niet heeft ingestuurd dit alsnog zo spoedig mogelijk te doen, zodat ook het maart verslag binnen zéér korte tijd kan verschijnen.

Verder tref je hierbij een verzoek tot medewerking aan (voor zover je dit nog niet hebt ontvangen) en wel betreffende een kwantitatieve inventarisatie van kuif- en tafeleend als broedvogel in de provincie Noord-Brabant. Ik hoop dat de meesten van ons hiervoor de nodige tijd en interesse voor kunnen vinden zodat we een goed overzicht zullen krijgen van de bij ons broedende aantallen kuif- en tafeleenden. Laat me in ieder geval even weten of je hieraan mee kunt werken zodat er niet al te veel langs elkaar wordt heen gewerkt.

Lijst van getelde trajekten:

- 1=Leike- en Plakkeven + Blauwe Meer Tilburg-Loon op Zand
- 2=Zuiderplas, Oosterplas, Dommel t.h.v. Vught, Moerputten, IJzeren Vrouw + -Man.
- 3=Leempotten Udenhout
- 4=Oisterwijkse Vennen
- 5=Kampinase Heide
- 6=Galgeven, Trappistenplas, Lange Jan Tilburg
- 7=Beekse Bergen
- 8=De Utrecht, Keyenhurk, Gr.- en Klein Meer Vessem
- 9=Landsard, Acht, Ekkerswijer, Karpendonk, Eenode, Oud Meer, Hazepotten, Moerkuilen, Destruktor
- 10=Hanevoet, afgraving Waalre, afgraving Philips Visvijvers
- 11=Valkenswaardse Visvijvers
- 12=Beuven Strabrechtse Heide
- 13=Cartierheide, Terspegelt, De Hees, Reuselse Moeren, Visvijver Bladel
- 14=Malpie, Eurostrand, Pastoorsweyer, Bergeykse Visvijvers
- 15=Budel-Dorplein en visvijver 't Tipke Maarheeze
- 16=Groote Peel
- 17=Warande te Helmond

PLASSENTELLING MIDDEN- EN ZUIDOOST BRABANT 7 februari 1981.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	TOTAAL
fuut		22		3	6	2	16	2	7	2					11	1		72
dodaars		5					1	2	1									9
blauwe reiger		1	2	2	4	1	1	3	1		37	1			1			54
roerdomp															1			1
wilde eend	175	392	180	45	152	437	672	999	370	186	537	3050	409	275	1291	3000	125	12.275
wintertaling	10		2	3		18		261	22	4	55	420		10	76			881
krakeend											4	5			8			17
smient									3		2	6			3			14
pijlstaart															3		2	5
slobeend	1							2							3		1	7
kuifeend	3	68	32	19	47	72		17	11	10	37	70	1		20	2		407
tafeleend	8	249	18		42	71		60	234	69	130	158		8	86	15		1.148
brilduiker	3	36				2		4	3						13	2		65
grote zaagbek						1									3			4
midd. zaagbek		1																1
nonnetje															3			3
grauwe gans																12		12
kolgans					80												22	102
rietgans					530			213									1000	1.743
waterral					1											2		3
waterhoen	1	77		54		14	17	8	6	1	1				2		17	198
meerkoet	42	496	88	26	13	342	130	131	207	122	75	50	4	20	37	18	22	1.826
kievit								15		11					195			221
watersnip								10	1									11
wulp								5										5
zilvermeeuw	816	12				2			279				2	26		61		1.198
stormmeeuw		31	15			5	9		2	1					1			64
kapmeeuw	2	408	200			152	151	32	161	53	9				47		3	1.218
ijsvogel											1							2
graspieper						1		44	6				5		3			59
witte kwikstaart						1				3					1			5
rietgors									2						3			5
bonte kraai	13							68						10	1	13		105
nijlgans			2															2
barmsijs															1			1
oostel. kauw															1			1